

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 10920-06-23

25 אפריל 2024

לפני:

כב' השופט אלעד שביון

נציג ציבור (עובדים) מר משה בן דוד

נציג ציבור (מעסיקים) מר אייל רחלי

התובעת:

קסלמן נטליה

ע"י ב"כ עו"ד מוטי לוי

נגד

הנתבע:

המוסד לביטוח לאומי

ע"י ב"כ עו"ד גל רוזנבלום

פסק דין

1

2

רקע כללי ועיקר טענות הצדדים:

3 1. בתאריך 4.4.23 הודיע הנתבע לתובעת כי על פי המידע שברשותו התובעת חדלה
4 להיות תושבת ישראל ביום 20.6.20 הואיל והתובעת עזבה את הארץ ושוהה בחו"ל
5 ולפיכך אינה מבוטחת על פי חוק הביטוח הלאומי ועל פי חוק ביטוח בריאות
6 ממלכתי. בנסיבות אלו ציין הנתבע, כי התובעת רשאית להגיש השגה בתוך 45 ימים
7 כאשר עד תום התקופה לא ישללו זכויותיה.

8

9 2. בתאריך 3.5.23 הודיע הנתבע לתובעת, כי תביעתה לקבלת קצבת אזרח וותיק נדחתה
10 מאחר והיא אינה ולא הייתה תושבת ישראל בהגיעה לגיל המזכה בקצבת אזרח
11 וותיק וכי ניתן לחדש את התביעה כאשר היא תשוב להיות תושבת ישראל.

12

13 3. לנוכח האמור הוגשה תביעה זו.

14

15 4. לטענת התובעת: א. התובעת הינה ילידת 8/60, עלתה לישראל בשנת 1995 עם בעלה
16 דאז ושני ילדיה והתגרשה מבעלה בשנת 2003. לתובעת שני ילדים: דוד, יליד 10/86
17 ויאן, יליד 1993.

18

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 10920-06-23

25 אפריל 2024

- 1 ב. התובעת אשר יצאה לפנסיה מוקדמת עבדה בישראל משנת 1997 ועד לשנת 2019.
- 2 במשך כל שנות עבודתה שילמה התובעת את כל המיסים הנדרשים לרבות ביטוח
- 3 לאומי ומס בריאות.
- 4 ג. התובעת משתמשת בשירותים רפואיים של קופת חולים 'מכבי' ומשלמת תשלומי
- 5 קבע לקופת החולים בגין שירותים אלו.
- 6 ד. התובעת הינה בעלת דירה בראשון לציון אותה היא משכירה ומשלמת בגינה
- 7 משכנתא. משיקולים כלכליים והיות שהתובעת זקוקה לדמי השכירות, היא
- 8 מתגוררת בארץ עם בנה יאן.
- 9 ה. לפני כ-8 שנים היגר בנה דוד לארה"ב עם אשתו ושם הקים משפחה ונולדו להם
- 10 שלושה ילדים. בנסיבות אלו נוסעת התובעת מדי פעם בשלוש השנים האחרונות
- 11 לבקר את בנה ומשפחתו בארה"ב ולסייע להם בטיפול בילדיהם הקטנים (גילאים 3-
- 12 7). לאחר הולדת הבת השלישית, דוד ביקש מהתובעת להגיע לזמן מה לביתו בארה"ב
- 13 משום שהוא ואשתו קרסו תחת נטל גידול הילדים והתובעת הגיעה לארה"ב על מנת
- 14 שיוכלו להתפנות לפרנסתם.
- 15 ו. בשנים האחרונות חולקת התובעת את זמנה בין ארה"ב לישראל אולם מרכז חייה
- 16 והמקום אותו היא רואה כביתה הוא ישראל.
- 17 ז. בנסיבות אלו ומאחר שהתובעת שוהה מדי שנה מספר חודשים בארה"ב היא
- 18 הוציאה גרין קארד וזאת על מנת שלא לעבור על החוק בארה"ב.
- 19 ח. בבעלות התובעת חשבון בבנק לאומי, היא מקבלת פנסיה מחברת הפניקס ועד
- 20 לאחרונה קיבלה קצבת אזרח ותיק מהנתבע. לתובעת רישיון נהיגה בתוקף בישראל
- 21 ואין לה רישיון נהיגה אמריקאי.
- 22 ט. בארה"ב אין לתובעת תנאים סוציאליים כלל, אין לה חשבון בנק, היא לא עובדת
- 23 שם ולמעשה היא שוהה מעת לעת בארה"ב אך ורק לצורך טיפול בנכדיה.
- 24 י. במרבית התקופה בה התובעת שהתה בארה"ב הייתה מגפת קורונה, דבר שהקשה
- 25 על התובעת להתנייד מארץ לארץ.
- 26 יא. באופן כללי הנתבע מגלה גמישות יתר לעניין בני הגיל השלישי השוהים בחו"ל
- 27 יותר מאשר בישראל ומתחשב בוותק התושבות שצברו לצורך זה.
- 28
- 29 **5. לטענת הנתבע: א.** התובעת הגישה ביום 12.1.23 תביעה לקבלת קצבת אזרח וותיק
- 30 שאושרה ביום 22.1.23.
- 31

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 10920-06-23

25 אפריל 2024

- 1 ב. לאור מידע שהתקבל אודות שהייתה הממושכת של התובעת בחו"ל ולצורך בדיקת
2 התושבות שלה, שלח הנתבע לתובעת שאלון לקביעת תושבות וכן הצהרה לגבי
3 כתובתה. ביום 28.2.23 התובעת שלחה הצהרה למחלקת דמי אבטלה (שכן באותה עת
4 קיבלה דמי אבטלה) ולפיה עברה להתגורר בארה"ב והשיבה על השאלון.
- 5 ג. ביום 4.4.23 נשלח לתובעת מכתב לפיו התושבות נשללה החל מיום 20.6.20 וביום
6 23.4.23 שלחה התובעת מכתב ובו פרטה את טענותיה. לאחר בחינת הטענות לרבות
7 המסמכים שהציגה הוחלט, כי אין לראות בה תושבת ישראל החל מחודש 6/20 והודעה
8 על כך נשלחה ביום 3.5.23. בהתאם לכך נוצר לתובעת חוב בגין קבלת קצבת אזרח
9 וותיק ביתר.
- 10 ד. לטענת הנתבע, החל מחודש 6/20 התובעת העתיקה את מרכז חייה אל מחוץ למדינת
11 ישראל. החל מאותו חודש התובעת שוהה לפרקי זמן ממושכים בחו"ל.
- 12 ה. התובעת טענה כי מגפת הקורונה הקשתה על התניידותה מארץ לארץ אולם
13 כשנשאלה מדוע לא שבה לארץ כאשר ניתן היה, טענה שהיא נמנעה מלשוב מאחר שלא
14 התחסנה וכי לטענתה חוסנה במנה אחרונה בחודש 12/21. התובעת לא הציגה כל
15 אסמכתא לתמיכה באמור.
- 16 ו. יצוין, כי גם לאחר שלטענתה של התובעת היא חוסנה בחודש 12/21 היא לא שבה
17 לארץ.
- 18 ז. שהותה של התובעת בארה"ב אינה ארעית ואינה מעת לעת והיא שהתה זמן ממושך
19 בחו"ל והגיעה לארץ לתקופות קצרות בלבד.
- 20 ח. אף התובעת ראתה עצמה בתקופה הרלבנטית כתושבת ארה"ב וציינה בפנייתה
21 לנתבע מיום 28.2.23 שהיא עוברת לגור בארה"ב.
- 22 ט. התובעת העידה כי היא הוציאה גרין קארד המאפשר לה מעבר לשהות ארוכה
23 בארה"ב, גם לעבוד ולחיות כתושבת קבע בארה"ב.
- 24 י. התובעת משכירה את דירתה בארץ ולא שוכרת דירה חלופית ובשהותה הקצרה
25 בארץ היא מתגוררת אצל בנה, יאן. עובדה זו מעידה על היעדר כוונה להעתיק חזרה
26 את מרכז החיים לארץ.
- 27 יא. התובעת אינה עובדת בארץ.
- 28 יב. לתובעת שני בנים כאשר הגדול מהם גר בארה"ב והתובעת למעשה עברה להתגורר
29 עמו ולסייע לו בגידול ילדיו.
- 30 יג. מרבית האינדיקציות מצביעות על כך שהתובעת העתיקה את מרכז חייה לארה"ב
31 וזאת החל מחודש 6/20. התובעת אינה מחלקת את חייה בין ארה"ב לישראל אלא
32 למעשה מרכז חייה בארה"ב כאשר מדי פעם היא שבה לישראל.
33

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 10920-06-23

25 אפריל 2024

דיון והכרעה:

6. בהתאם לפסיקת בית הדין הארצי לעבודה בתיק עבל (ארצי) 46375-09-17 סלומון כהן - המוסד לביטוח לאומי (18.3.19):

"הלכה פסוקה היא כי על מנת להיחשב כתושב ישראל לצורך קבלת זכויות מהמוסד לביטוח לאומי, על המבוטח להוכיח כי מרכז חייו הוא בישראל וזאת באמצעות בחינת "מירב הזיקות" (ראו: עב"ל 375/99 יוסף אייזן - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע לח 781 ; עב"ל 83/06 ג'אן טייץ - המוסד לביטוח לאומי (02.06.2009)). למבחן זה נקבע שני היבטים: ההיבט האובייקטיבי, הבוחן היכן מצויות מירב הזיקות של האדם מבחינה פיסית, וההיבט הסובייקטיבי, הבוחן את כוונתו של האדם ואת אופן ראייתו על מרכז חייו (עב"ל 12-02-28253 שמואל שפינט - המוסד לביטוח לאומי (18.06.2013)). היבטים אלה יש לבחון לאור כלל הנסיבות העובדתיות, ובכלל זה זמן שהייה בישראל לתקופה הרלוונטית, קיומם של נכסים בישראל, מקום המגורים הפיזי, מקום בו מתגוררת משפחתו של האדם, אופי המגורים, קשרים קהילתיים וחברתיים, מקום עיסוקו והשתכרותו, מקום האינטרסים הכלכליים, מקום פעילותו או חברותו של האדם בארגונים או מוסדות, מייצגים של האדם עצמו אשר יש בהם כדי ללמד על כוונתו ומטרתו שהייה מחוץ לישראל (עב"ל 363/09 עבדאללה חנין צלאח עזה - המוסד לביטוח לאומי (13.03.2011)). עוד נקבע בפסיקה כי מגורים מחוץ לישראל לתקופה ממושכת, מסיבות אישיות, שוללים את המעמד של תושבות בישראל. מכאן שמקום המגורים של אדם הוא אחד הסימנים העיקריים להיותו תושב באותו מקום (עב"ל 190/99 שמשון רחמיאן - המוסד לביטוח לאומי, לו(2001) 548 (2001)). אשר לנטל ההוכחה הנדרש להוכחת תושבות נקבע כי הוא צריך להיקבע על פי המצב עובר לתקופה הנתבעת הרלבנטית. כלומר, אם לפני התקופה הרלבנטית היה המבוטח תושב ישראל, הרי שחובת ההוכחה נוטל על כתפי המוסד להראות כי העתיק את מרכז חייו אל מחוץ לתחומי מדינת ישראל בתקופה הרלבנטית; אולם, במקרה שבו לפני התקופה הרלבנטית לא היה המבוטח תושב ישראל, עליו יוטל נטל ההוכחה להראות כי שב להתגורר בתחומי מדינת ישראל בתקופה הרלבנטית (עב"ל 470/08 עלאן אינאס - המוסד לביטוח לאומי (18.8.09); וראו גם עב"ל 113/10 סלאמה עאישה - המוסד לביטוח לאומי (8.5.11), בפסקה 9 וההפניות שם)".

7. לאחר שעיינו במסמכים השונים שהוגשו לתיק ושקלנו את טענות הצדדים מצאנו לדחות את התביעה ונפרט.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 10920-06-23

25 אפריל 2024

- 1 ראשית נציין, כי מצאנו לדחות את טענת התובעת ולפיה יש לקבל את תביעתה ולו עקב
2 בחירת הנתבע להודיע לתובעת על ביטול קצבתה בטרם חלוף 45 הימים. בהקשר זה
3 נציין, כי התובעת הגישה השגה על הודעת הנתבע מיום 4.4.23 וזאת ביום 23.4.23
4 (נספח ה' לכתב ההגנה) ועל כן אין כל דופי בכך שהודעת הנתבע על ביטול הקצבה
5 הוצאה ביום 3.5.23 ולאחר דחיית ההשגה.
6
7 9. לגופו של עניין יצוין, כי אנו ערים לכך שלתובעת חשבון בנק בישראל בבנק לאומי
8 (נספח ו' לתצהיר התובעת), רישיון נהיגה ישראלי (נספח ז' לתצהיר התובעת), דירה
9 מושכרת בישראל (נספח ה' לתצהיר התובעת) וכי טענותיה לפיהן היא מקבלת
10 שירותים מקופת חולים 'מכבי' (סעיף 13 לתצהירה), מקבלת פנסיה מחברת הפניקס
11 (סעיף 23 לתצהירה), אין לה חשבון בנק והיא לא עובדת בארה"ב (סעיף 25 לתצהירה),
12 לא נסתרו.
13
14 10. יחד עם זאת, כאשר אנו בוחנים את מירב הזיקות והיכן היה מרכז חייה של התובעת
15 בתקופה הרלבנטית לתביעה, קרי: מחודש 6/20 ועד לחודש 4/23, אנו סבורים, כי מרכז
16 חייה היה בארה"ב.
17
18 א. ראשית, מעיון בתדפיס תעודת בירור פרטים על נוסע שצרפה התובעת כנספח לכתב
19 התביעה עולה, כי מיום 20.6.20 ועד ליום 27.1.22 **(במשך למעלה משנה וחצי!)**
20 שהתה התובעת בחו"ל וכלל לא הגיעה לארץ. בהמשך נהגה התובעת לשהות
21 תקופות של מספר חודשים בחו"ל כאשר בין שהייה אחת לשנייה שהתה תקופות
22 קצרות ביותר בארץ (התובעת שהתה בארץ שבועיים בחודש 2/22, שבועיים בחודש
23 4/22, שבועיים בחודש 8/22 וכחודשיים בתחילת שנת 2023).
24 בהתחשב בכך שעפ"י הפסיקה "מגורים מחוץ לישראל לתקופה ממושכת, מסיבות
25 אישיות, שוללים את המעמד של תושבות בישראל" וכי "מקום המגורים של אדם
26 הוא אחד הסימנים העיקריים להיותו תושב באותו מקום" ולנוכח שהותה
27 הממושכת של התובעת בחו"ל, ברי כי מרכז חייה של התובעת בתקופה הרלבנטית
28 היה בארה"ב.
29
30
31
32

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 10920-06-23

25 אפריל 2024

- 1 ב. שנית, ביום 28.2.23 עדכנה התובעת את מחלקת האבטלה של הנתבע לעניין קצבת
2 אזרח וותיק, כי "אני מעדכנת שעוברת לגור לאמריקה לכתובת"
3 (ההדגשה לא במקור), דבר המעיד כי אף התובעת ראתה את עצמה כמי שמתגוררת
4 בארה"ב ורואה בה את מרכז חייה. כאשר התובעת נשאלה על כך במסגרת
5 חקירתה הנגדית לא הייתה לה תשובה (עמ' 4 שורות 1-3).
6
7 ג. שלישית, כמפורט בסעיף 19 לתצהירה, התובעת הוציאה גרין קארד המאפשר לה
8 להתגורר בארה"ב ואף לעבוד בה. ככל שהתובעת אכן הייתה רק נוסעת מעת לעת
9 לבקר את בנה וילדיו, ברי כי לא היה לה צורך בהוצאת תעודת גרין קארד (ראו
10 עדות התובעת בעמ' 5 שורות 18-27).
11 יצוין, כי במסגרת השאלון לקביעת תושבות ציינה התובעת בשאלה לגבי מעמדה
12 בתקופת שהותה בחו"ל, כי היא "בעלת אשרה למגורי קבע". מי שאמור לבקר מעת
13 לעת בחו"ל לא אמור להוציא אשרה למגורי קבע.
14
15 ד. רביעית, המקום בו מתגוררת משפחתה של התובעת (אחד מילדיה ומשפחתו) הינו
16 בארה"ב ושם שהתה התובעת במרבית הזמן בתקופה הרלבנטית.
17
18 ה. חמישית, מחומר הראיות עלה, כי התובעת לא נסעה לבקר את משפחתה אלא לגור
19 עמם ולסייע לבנה ואשתו בטיפול בילדיהם (עמ' 3 שורות 20-25).
20
21 ו. שישית, אמנם לתובעת יש רישיון ישראלי אולם אין לה רכב בבעלותה (עמ' 4
22 שורות 10-11).
23
24 11. ממכלול הראיות הכף נוטה למסקנה, כי בתקופה הרלבנטית מרכז חייה של התובעת
25 היה בארה"ב עת התגוררה עם בנה ומשפחתו ועל כן הנתבע דחה כדין את תביעתה של
26 התובעת.
27
28 12. למותר לציין, כי ככל שהתובעת תוכיח כי היא תושבת ישראל בתקופה שלאחר
29 התקופה הרלבנטית, היא תוכל לחדש את תביעתה לקבלת קצבת אזרח וותיק.
30
31
32
33
34

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 10920-06-23

25 אפריל 2024

- 1 13. התביעה נדחית. משמדובר בהליך מתחום הביטחון הסוציאלי, אין צו להוצאות.
2
3 ניתן היום, י"ז ניסן תשפ"ד, (25 אפריל 2024), בהעדר הצדדים וישלח אליהם.
4

רחלי אילן

מר אייל רחלי
נציג ציבור מעסיקים

אלעד שביון

אלעד שביון, שופט -
אב"ד

משה בן דוד

מר משה בן דוד
נציג ציבור עובדים

5

